



Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

LXIII. Sanctissimo In Christo Patri, Ivlio Papæ Secvndo Iohan. Trithemius
abbas Spanheimensis humilima pedum oscula beatorum.

urn:nbn:de:0128-1-17336

dilabimur, quemadmodum & illi dicitur
 eribunt, estque mors vltima linea. Ita
 ri prouideas necessaria, sed etiam memora
 d propria breuitate in Albiturgio conu
 emouerit sermone pandemus. Tunc
 ortationem non excreberis. Valenti
 Christianorum M.D.VI.

M. BRANDENBURGENSIS
 Ducis, Rugensium Cassubique comes,
 Themiensis Abbas Span
 tatem.

in oppidum residentia serenitate, et
 mam exiui, & iuxta prædictiones alio
 d miserante Deo cuius omnia. Sed
 grauitateq; afflictus remanere in Lympurgio
 am, quod antea feci nunquam. Conque
 ni quissimi comitis incendiarj monach
 e famulisque meis & vno monacho me
 ssum Trinitatis circa horã vndecimã
 sero cognoscentes me sub tuitione rega
 pter quam nos cepissent afferentes nos
 etij Lympurgensiu lauentem arbitrat
 elliges nuncio, quod neque ad Athemp
 sed neque ad Moguntinensem tuu per
 ritum, vt & tuas literas habeant & tunc
 ri scribere possum, quousque cum esse
 est absens, & statum fratrum memorat
 allatenus enim videbor in Spanheim
 non fuerit amulorum conserua in me
 icuti postulasti, aut eligam nihil
 im tuam Serenitatem meoru facer
 quod sentio, quia curias sequi pater p
 t institutioni. Quaram ergo conuener
 potest, quem si inuenire nequeamus
 serenitat gratias habeo in monacho
 bitis, sed etiam amplioribus, si necesse
 suis valete opto incolamem Nost
 no Domini 1506.

M. DILECTIS IN CHRISTO
 mi in Spanheim, sinceram
 ritatem.

am salute ad patriam reuerſi, Theodo
 ora misimus ad vos, quo ea referent
 n & mentem. Qui retulit nobis Bedon
 mini ad vos quantotius reuertamur
 sſit aut velit. Credimus quidem vna
 ndum nõ duximus, quorum tanta
 onſilio nihil facimus, maxime cum
 ynnotis consentire potius quam nob
 mur omnipotentem, quem nihil potest

latere, quod libenter quidem reuenteremur ad vos, si vestram erga nos integritatem posse
 mus habere exploratã, de qua nos subdubitare compellit, quod toties moniti à nobis ni
 hil cum Duce contra amulos egistis. Sed mittite ad nos Priorem vel alium quempiam ex
 vobis, cui mentem latius nostram explicare possimus. Nam & si neminem qui nos laedere
 possit reuereamur, quippe qui non metu cuiusquã foris manemus, sed facti duntaxat indi
 gnati memoria, tamen redire ad Spanheim sine principis Palatini consilio nequaquam
 intendimus. Valete, Deũ orantes, vt eius sanctissima impleatur voluntas, quã nunquam
 potest esse non recta. Ex Heidelbergã 20. die mensis Iunij anno Christianorum 1506.

10

LXIII.

SANCTISSIMO IN CHRISTO PATRI, VIPIO PAPÆ SECUNDO IO
 han. Tritheimius abbas Spanheimensis humilima pedum oscula beatorum.

- I**GNIS quem Dominus noster Iesus Christus, Patris æterni filius misit in terram, voluit
 que in cordibus hominum vehementer accendi, me vltimum subditorum tuorum cle
 mentissime pater nullius apud diuinam pontificatus tui sedem, præter fidem & deuotio
 nem, vel meriti, vel momenti compellit, vt causam diui Bennonis merito & sanctitate
 Misnensis Ecclesiæ dignissimi quondam episcopi meis altiore viribus, ad instantiam
 Christianissimi Saxonum Ducis Georgij, apud tuam clementissimam paternitatem, quia
 20 verbis nequeo, mutis vel literis agam. Is, vt veterum monumentis edocemur, ab infantia
 præuentus diuino spiritu totum se Dei mancipauit obsequio: fide clarus, virtute & cõstã
 tia infatigabilis, spe robustus, amore & charitate in Deum & ad proximum omni tempore
 semper seruentissimus. Ex monacho regulæ sancti Benedicti primus monasterij q̄ Goseck
 indioecesi Nuenburgensi nõ longe ab ipsa ciuitate sitũ nuncupatur, abbas institutus, trien
 nio ferme præfuit in omni religione & sanctitate. Quo elapso monachorũ suorũ inuidia
 stimulatus, iniurijsque aduocati comitis impetitus, monasteriũ cum abbacia deseruit, &
 heremum Christo in tranquillitate seruiturus intrauit. Inde per Victorem papã secundũ
 vocatus, Goslariensis ecclesiæ rector constitutus est, & crescentibus semper in eo meritis
 sanctitatis, postremo Misnensis Ecclesiæ pontificatũ canonica electione fratrum adeptus fuit.
 30 Qui vt in omni tantæ dignitatẽ non infructuose videretur sumpsisse, ad vtilitatem omniũ
 Christi summi pastoris sese totum conuertit, in oratione cõtinuus, & in prædicando Ver
 bum Domini, tam Sclauis, quos ad fidẽ conuertit orthodoxã, quam suis atque in circuitu
 fidelibus mirabili inẽdibilique seruire deuotus. In ea quoq; persecutione qua Henricus
 Imperator tertius summis Romanæ Ecclesiæ pontificibus in obediens hostis atq; rebellis
 vniuersam in Germania præcipue turbauit Ecclesiã, Benno vir Dei, præful quosq; magni
 ficus, in fide & amore domini sui formatus, & Apostolicæ sedi semper fidelissimus, in faciẽ
 tyranno restitit, peccantẽ redarguit, sententiamq; anathematis, q̄ Papa decreuerat, in eũ
 confidenter fulminauit, schismaticũ, maledictũ, & reprobatũ à Deo, nisi pœnitentiam
 ageret, ad iudiciũ vicarij Christi, publice illum prædicans & denuncians cunctis fidelibus.
 40 Pro his omnibus coniectus in vincula & carceres, iniurias & contumelias, opprobria si
 mul & verbera passus, hilari semper mente canebat: *Mihi adherere Deo bonũ est, quoniã Chri
 sti vicario magis obediendũ q̄ homini male dicto.* O virũ virtutib; plenum meritisq; excelsum, ter
 sanctũ quaterq; sanctissimũ, qui solidatus in petra constantiæ Apostolicæ, se te murũ pro
 domo Dei necessario ac periculoso tempore confidenter opposuit, & pro honore sacro
 sanctæ sedis Apostolicæ fortissime decertã, nulla tyrannorũ vincula formidauit. O pon
 tificem sempiternis excollendum laudibus, cuius vita cunctis virtutib; omniq; sanctimo
 nia choruscans merito nobis in exemplum proponitur, quam Deo placuisse altissimo in
 finitis pene miraculis vsque in præsentem diem manifeste declaratur vsq; adeo, vt si mira
 culorũ testimonio sanctorũ integritas comprobanda indicitur, nemo sanctior diuo Ben
 50 none his temporibus iudicandus videatur. Quotidie ad eius sepulchrum stupenda sunt
 miracula, semperq; mirandis succedũt mirabiliora. Et quamuis pater beatissime Iuli, Ben
 no pro suis meritis apud Deũ optimum maximũ mercedẽ & gloriã in cœlesti palatio iam
 suscepit æternam, suoq; ineffabili spiritus principio cõiunctus per gratiã non naturã, si
 ne sine beatus, nostros minime requiret honores, quippe cum omnia in summo illo ha
 beat bono, nobis tamen & posteritati fidelium, autoritate sanctissimæ sedis tuæ consu
 lendum fuerit, qui sanctorũ patrociniõ in digemus. Bennonẽ restantur miracula sanctũ,
 clamant virtutes honorandum, fidelem experiẽtia sanitarum pollicetur patronum. Hoc
 vñũ votis obstat omnib; & beneficia impedit singulorũ, q̄ cum autoritate sedis apostolicæ

nondum apud nos in catalogum sanctorum videatur adscriptus Benno, quem regnare cum sanctis in cœlo non dubitamus, ab eis veneratione cogamur desistere, neque suffragia tanti viri nobis liceat inuocare. Sed cum vita eius sanctissima plena virtutibus à veterioribus suisque contemporaneis luculenter habeatur descripta, & multa quotidie in Ecclesia Misnensi ad eius tumulum fiant miracula, Christianitatis amator, cultor, atque defensor integerrimus & Christianissimus princeps Saxonum, Misnensiumque Dux memoratus Georgius, pia deuotione motus, pro eius canonizatione laborandum duxit, & commissarios qui examinarent singula, à tua sanctitatis prædecessore Alexandro Papa sexto impetrauit. Alexander vero morte sublatus expedire negotium diui Bennonis non potuit, & forsitan non debuit, propterea quod diuina prouidentia tanti viri honorem tuis temporibus deputauit, tibi que amicissimum sibi præfulem sanctorum adscribendum caralogo referuauit. Quocirca tuam sanctitatem beatissime pater qua possumus humiliter rogamus, Bennonem apostolicum virum nobis venerandum concedas, eiusque nomen cum sanctis Dei cōfessoribus celebrandum inscribas, & quod tuo muneri referuatum est, in gloriam alterius non patiaris deuenire. Crede mihi pontificum maxime, Bennonem conferendo patribus diuis cultum Dei non mediocriter ampliaueris, tuo quoque celeberrimo nomini sempiternam apud Saxones memoriā comparabis in terris, & diuo interueniente Bennone, pro ampliato cultu diuino bonam recipies mercedē in cœlis. Hoc vnanimiter à tua sanctissima maiestate petimus omnes quoque diui Bennonis merita vel in nobis vel in alijs sumus experti. Exaudiamur à te clementissime pater iterum atque iterum rogamus, faciesque rem gratam Deo, vtilem & honestam populo Christiano, & supplicantibus nobis perpetua gratitudine memorandum. Omnipotens Deus, cuius vicarium agis in terra beatitudinem tuam ad nostram salutem diu conferuet incolumem. Ex Budor. 21. mensis Iulij anno Christianorum 1506.

L X V.

IOHANNES TRITHEM. AB. SPANHEM. DILECTISSIMIS IN CHRISTO FILIIS SYNERAM IN DOMINO CHARITATEM.

QUAM mutentur cito mentes hominū quotidie satis experimur, non solum in extraneis, sed etiam quod valde miramur in vobis, si tamen vera sunt quæ nobis per Priorem vestro sunt nomine relata. Ad monasterium reuertamur oratis, & obstacula quæ mentem nostram non immerito offendunt, quod sæpe mandauimus, necdum abstulistis. Cogitate fratres cui potius hæc vestra negligentia nocere possit. Non existimetis me anhelare ad Spanheim, qui alibi mihi cum Dei auxilio facile melius possum provideere. Vestri tantum misereor, vos inuitus desero, quos in Christo congregans enutriui. Quod si mihi per vos data fuerit occasio qua vos iuste deserere possim, scientes scitote quia nunquam in æternum ad vos redire consentiam, sed fortunam sequar oblatam. Quam temeritatam nobis iniuriam fecerint æmuli non ignoratis, licet ipsi nunc dicant, nihil se in odiū nostri cogitasse, sed in illos potius cœpisse iniuriam, qui minas abbati Moguntino intulerunt. Quod vero consulitis Duci literas scribamus supplicatorias, est causa nos prohibens, maxime vero manifestum, quod nihil in eum peccauimus vnquam, ipse vero in nos cuius sit animi, & quam ob causam, nos non latet. Vos autem quod bonum vobis videtur cum illo agite, nos quidem ad eum pro nobis non scribemus. Complacuit autem nobis non absque ratione, causam differre omnem vsque ad capitulum annale, quod in proximo celebrabitur apud Moguntiam, quo & patrum exploremus sententiam, & eos in rem ardua noluisse præterire comprobemur. Interea paululum sustinete, quoniam celebrato capitulo vobis mentem nostram opere faciemus manifestam. Valere & pastoris vestri memoriā ad Deum habetote. Ex Budori 6. die mensis Iulij anno Christianorum M.D.VI.

L X V I.

IOHANN. TRITHEM. AB. SPAN. IACOBO WIMPHELINGIO SELESTADIENSI AMICO S.

IN toto biennio nunquam mihi data fuit occasio qua tibi certo scribere possem, bello in nos seuiente grauissimo, & magnam rebus nostris mutationem, Deo sic permittente, sumentibus. Nam anno salutis nostræ quarto supra quingentesimum atque millesimum